

پایان تألیف تفسیر شریف «المیزان» (1392ق)

تفسیر المیزان که در حدود سال ۱۳۷۴ق شروع و در شب قدر (۲۳ رمضان) ۱۳۹۲ق پایان یافت، این تفسیر نخستین بار در ۲۰ جلد بالغ بر ۸۰۰۰ صفحه به زبان عربی در قطع وزیری منتشر شد.

تفسیر المیزان که در حدود سال ۱۳۷۴ق شروع و در شب قدر (۲۳ رمضان) ۱۳۹۲ق پایان یافت، این تفسیر نخستین بار در ۲۰ جلد بالغ بر ۸۰۰۰ صفحه به زبان عربی در قطع وزیری منتشر شد. کتاب "المیزان فی تفسیر القرآن" تألیف علامه محمدحسین طباطبایی است. علامه برای تفسیر، ابتدا آیه را بیان نموده و بعد از آن به تفسیر هر جزء از آیه پرداخته است. شیوه تفسیر "قرآن به قرآن" علامه طباطبایی شیوه ای بی سابقه بوده است. وی بنای تفسیر آیات را کمک گرفتن از دیگر آیات قرآن برای روشن نمودن قصد و معنا قرار داد. این تفسیر شریف به زبان فارسی نیز ترجمه شده است، در ابتدا جمعی از فضلاء و مدرسین حوزه علمیه قم در ۴۰ جلد آن را ترجمه کرده اند. و از جمله مترجمین این کتاب شریف می توان به آیت الله ناصر مکارم شیرازی و آیت الله محمدتقی مصباح یزدی اشاره کرد. در مرحله بعد، این کتاب توسط آیت الله سیدمحمدباقر موسوی همدانی در ۲۰ جلد ترجمه شده است. نام برده هم چنین از جمله مترجمین دوره اول ترجمه کتاب شریف المیزان بوده است. خود علامه پیرامون این روش تفسیر، کراراً اظهار می داشت: «ما این روش تفسیری را از مرحوم قاضی داریم.» طبق سخن خود علامه این نوع تفسیر، تفسیر مرحوم آیت الله حاج میرزاعلی آقایی قاضی بوده است. این عالم بزرگوار در مقدمه "المیزان" پس از اشاره به روش های مفسران، می افزاید: «شما اگر در تمام روش ها و مسلک هایی که درباره تفسیر قرآن برشمرده ایم دقت کنید؛ مشاهده خواهید کرد همه آن ها در یک نقص که نقص بسیار بزرگی است، شریک هستند و آن این است؛ که نتایج حاصل از بحث های علمی و فلسفی را بر قرآن کریم تحمیل کرده اند بی آن که آیات دلالتی بر این معانی داشته باشند. در نتیجه، تطبیق خود را تفسیر نامیده اند و حقایق قرآن را به صورت مجازهایی در نظر گرفته و وجه تنزیل عده ای از آیات را تأویل کردند.» اولین و مهم ترین مزیت تفسیر شریف "المیزان" تفسیر آیه به آیه است. علاوه بر آن، می توان به ورود علامه به بحث ها از جوانب گوناگون اشاره کرد یعنی علامه علاوه بر تفسیر؛ بحث های روانی، اجتماعی، تاریخی، فلسفی و علمی را هم بدون خلت بیان کرده است.